

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Academie Borgerhout Muziek-Woord te BORGERHOUT

Hoofdstructuur	deeltijds kunstonderwijs
Instellingsnummer	49494
Instelling	Academie Borgerhout Muziek-Woord
Directeur	Marleen DECABOOTER (wnd.)
Adres	Collegelaan 3 - 2140 BORGERHOUT
Telefoon	03-292.43.50
Fax	03-292-43.59
E-mail	info@academieborgerhout.be
Website	www.academieborgerhout.be
Bestuur van de instelling	AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
Dagen van het doorlichtingsbezoek	23-03-2015, 24-03-2015, 25-03-2015, 26-03-2015, 27-03-2015, 30-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	02-06-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Luc PONET
Teamleden	Rieka HÉRIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Muziek: algemene muziektheorie.....	8
3.1.1.2 Muziek: algemene muzikale vorming	9
3.1.1.3 Muziek: instrument accordeon.....	11
3.1.1.4 Muziek: instrument blokfluit.....	12
3.1.1.5 Muziek: j.& l.m. slagwerk.....	14
3.1.1.6 Muziek: koor	15
3.1.1.7 Muziek: zang/jazz & lichte muziek	16
3.1.1.8 Woordkunst: algemene verbale vorming	17
3.1.1.9 Woordkunst: voordracht.....	18
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	21
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	21
4.2 Onderwijsaanbod	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	26
6.1 Wat doet de academie goed?	26
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	26
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	26
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De stedelijke academie voor Muziek en Woord van Borgerhout behoort tot de groep Antwerpse academies die ressorteert onder het verzelfstandigd stedelijk agentschap voor onderwijs met een aparte divisie voor deeltijds kunstonderwijs (dko). Hiermee garandeert het stedelijk onderwijs een goed uitgebouwd aanbod aan kunstonderwijs, gespreid over het hele Antwerpse grondgebied. De hoofdzetel van de academie ligt net buiten de grote ring. Door een dynamisch beleid inzake onderwijsaanbod werd het leerlingenaantal op 10 jaar tijd bijna verdubbeld. De opleidingen in de studierichting Muziek vertonen een zeer consistent, dynamisch verhaal. Voor het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden werden de vakken accordeon, blokfluit, algemene muzikale vorming (amv), algemene muziektheorie (amt), koor, slagwerk/jazz & lichte muziek (jalm) en zang/jalm in de focus geplaatst. Enkel het vak blokfluit voldoet niet aan de erkenningsvoorwaarden. Zowel de instroom als het behoud van leerlingen is een probleem. Door toepassing van de reffectatieregels dreigt de cursus af te stevenen op een complete leegloop en stopzetting. Al de andere vakken voldoen aan de verwachtingen. De leerplandoelen worden er bereikt. De vakken accordeon, slagwerk/jalm en zang/jalm kenden de voorbije jaren een zeer sterke groei van het leerlingenaantal. Bij accordeon wordt gewerkt volgens een traditionele methodiek. De leerplandoelen komen er op een systematische manier aan bod. Bij slagwerk en zang in de stijldifferentiatie jazz en lichte muziek worden specifieke jaarplannen gehanteerd met duidelijke leerdoelstellingen. De praktijk van het musiceren en het speel-, respectievelijk zingplezier zijn daarbij van primordiaal belang. Bij het vak algemene muzikale vorming werd de voorbije jaren nagedacht over een herschikking van de leerinhoud ten behoeve van een innovatief maar functioneel en kwaliteitsgericht leerconcept. Parallel met de participatie aan het project Musi'X wordt succesvol geëxperimenteerd met de invulling van het vak. Groepsgerichte amv, instrumentgerichte amv en samenzang vullen mekaar inhoudelijk volledig aan en versterken mekaar. Een belangrijke meerwaarde is ongetwijfeld de rechtstreekse betrokkenheid van meerdere leraars instrumentvakken. Het vak algemene muziektheorie kent een tweesporenbeleid. Zowel de geactualiseerde traditionele methodiek als de vernieuwende, creatieve en stilistisch gedifferentieerde methodiek voldoen aan de erkenningsvoorwaarden. De opleiding is als een ondersteunende pré-professionele voorbereiding een belangrijke hefboom voor regelmatige doorstroom naar het hoger kunstonderwijs. De beide koren van de academie profileerden zich de voorbije jaren met inhoudelijk overtuigende programma's en door kwaliteitsvolle optredens als een uitstekend uithangbord voor de brede artistieke mogelijkheden binnen het kader en de structuur van een vocale of instrumentale academieopleiding. Uiteraard voldoet ook deze opleiding aan de erkenningsvoorwaarden van het dko. In de studierichting Woord stonden de vakken algemene verbale vorming en voordracht in de focus. Voor de beide vakken worden de leerplandoelstellingen bereikt. In het vak algemene verbale vorming zijn spel- en spreekplezier prominent aanwezig. Er werd een goed evenwicht gevonden tussen artistieke vaardigheden en spreektechnische aspecten. De leerlingen worden op een persoonlijke wijze, naargelang hun noden en behoeften, begeleid. In de lessen voordracht is een goede tekstanalyse de basis voor een authentieke expressie en beleving. Er is een ruime dosis vertelplezier aanwezig. Technische vaardigheden als uitspraak en articulatie worden op een organische wijze onderhouden en verder geïmplementeerd in de artistieke uitingen. Voor onderzoek naar de kwaliteit van de processen stonden deskundigheidsbevordering en onderwijsaanbod in de focus. Onder deskundigheidsbevordering wordt aandacht besteed aan de coaching van zowel nieuwe als ervaren leraars. Het aansporen tot innovatief denken en handelen staat daarbij centraal. Al naargelang de specifieke visie en de noden biedt dit mogelijkheden tot verfijning en verdieping. Een en ander wordt vanuit de divisie sterk ondersteund. Een goed uitgebouwde labo+-werking is daarvan een mooi voorbeeld. Het onderwijsaanbod wordt sterk geactualiseerd, met permanente aandacht voor een vernieuwend pedagogisch-didactisch handelen, een sterke teamgerichtheid en de nuttige implementatie van audiovisuele leermiddelen voor een praktijkgerichte opleiding. Bij de meeste vakken en opleidingen draagt dit bij tot tevredenheid van leraars en leerlingen en tot een overtuigende leerwinst. Met initiatieven als het OpMaatorkest, initiatie, Musi'X en het pilootproject horizontale samenwerking wordt door een aangepaste heroverweging van de leerinhouden van o.a. de vakken amv/instrument/samenspel de artistieke basisvorming via een specifieke visie zo optimaal mogelijk herschikt. De academie profileert zich zo als een brede school. Op het vlak van het algemeen beleid kan de academie terugvallen op een directie die sterk ondersteund wordt door een halftijdse stafmedewerker. De zeer betrokken artistiek-pedagogisch

coördinator ondersteunt een deel van het takenpakket van het artistiek leiderschap en staat in voor de begeleiding en de coaching van nieuwe leraars in de studierichting Muziek. Samen slaan zij de brug tussen de divisie en het academieteam. De academie kan terugvallen op een artistiek pedagogische visie zoals ontwikkeld voor al de Stedelijke Antwerpse Academies. Deze visie wordt aangevuld en verrijkt met eigen keuzes en accenten. Een geëngageerd team van pedagogisch-coördinatoren (het peco-team) is een uitstekende inhoudelijk adviserende denktank voor wat betreft de besluitvorming en voor de interne kwaliteitszorg (IKZ). Het faciliteren van de zorg voor kwaliteit en het instellen van een specifiek IKZ-team krijgen momenteel prioritaire aandacht. De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De manier waarop de instelling de tekorten van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) van de leer- en werkomgeving opspoorst en beheerst, is een voorbeeld van goede praktijk. Met een duidelijke visie en een passend, realistisch prioriteitenplan worden al de aspecten van BVH opgevolgd en onder controle gehouden. De instelling krijgt - na deliberatie voor het vak blokfluit - eveneens een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor de studierichtingen Muziek en Woord.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Muziek

- instrument accordeon
- instrument blokfluit
- algemene muzikale vorming
- algemene muziektheorie
- koor
- j.& l.m. slagwerk
- zang/jazz & lichte muziek

Woordkunst

- algemene verbale vorming
- voordracht

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Curriculum

- Onderwijsaanbod

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Muziek: algemene muziektheorie

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. Kennis en omgang met de traditionele schriftuur worden aangevuld met bijzonder creatieve opdrachten en uitdagingen die de persoonlijke artistieke ontwikkeling en de tevredenheid van de leerlingen sterk bevordert.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

In 2014 volgen 24 leerlingen de lessen algemene muziektheorie (amt). Dit resulteert in een interessante output die tweesporig is: enerzijds de meer traditionele studie van analyse, harmonie en compositie en anderzijds een genre-overstijgende compositiedidactiek die focust op de brede creativiteit binnen het kunstonderwijs.

De leerprestaties, overzichtelijk bewaard in een digitaal portfolio per leerling, leiden jaarlijks o.a. tot creaties in concertvorm van de gemaakte composities. Deze opleiding is voor meerdere leerlingen een deel van de hefboom naar studies in het hoger kunstonderwijs.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Beide leraars ontwikkelden een eigen jaarplan, afgestemd op de competenties die dienen ontwikkeld te worden zoals voorkomend in het goedgekeurde minimumleerplan.

Kennis en omgang met de traditionele schriftuur worden aangevuld met bijzonder creatieve opdrachten en uitdagingen die de persoonlijke artistieke ontwikkeling van de leerlingen sterk bevordert.

De dubbele zienswijze over de leerinhoud is erg traditioneel-conventioneel maar ook enerzijds degelijk en vooruitstrevend, grensverleggend en creatief anderzijds. Dit garandeert een opmerkelijke verbreding van het aanbod, terwijl verdieping niet wordt uitgesloten, in tegendeel. Afstemming op de actuele vocale en instrumentale praktijk in verschillende stijlen en genres bevordert bovendien de horizontale samenhang, terwijl vanuit de aard van de opleiding (inzicht door verbreding) de verticale samenhang een vanzelfsprekendheid wordt.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

In de klas wordt voortdurend gebruik gemaakt van digitaal beeld- en geluidsmateriaal. De leraars beschikken over hun eigen apparatuur, programma's en apps. In de academie is voldoende materiaal aanwezig voor een goede geluidswaergave.

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Valide

Betrouwbaar

Van elke leerling wordt een portfolio bijgehouden met een presentatie van de opgeleverde werken/analyses/composities. Deze werken zijn een weerspiegeling van de leerdoelen uit het leerplan. Gezien het gaat om tastbare, visueel en theoretisch verifieerbare resultaten van het artistieke bezig zijn, worden enkele vaste beoordelingscriteria gehanteerd. Deze criteria beklemtonen specifieke aspecten uit het leerplan. De beoordelingen of evaluaties zijn daardoor gedifferentieerd en geloofwaardig.

De examenprogramma's voldoen aan de vereisten uit het leerplan. Processen-verbaal zijn volledig ingevuld, gevalideerd met de handtekeningen van de jury. De aanwerving van juryleden gebeurt in overleg met de leraars.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De begeleiding van de leerlingen is zowel zorgzaam als uitdagend. Het vak amt staat open voor een breed doelpubliek: van songwriters tot pre-professionele klassiek geschoolde jonge musici en van voorzichtige muziektheoretici tot inventieve en creatieve muzikmakers.

Het eerder vermelde individuele portfolio, samen met de evaluatiefiches en de basisinformatie waarover de leraars beschikken, kan gelden als een virtueel leerlingvolgsysteem. De afstemming tussen de artistiek-pedagogische visie van de academie, de jaarplannen op basis van de competenties uit het leerplan, het individueel leerlingendossier en een geïntegreerde evaluatiepraktijk kan nog sterker uitgebouwd worden.

3.1.1.2 Muziek: algemene muzikale vorming

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. De cursus kent een sterke ontwikkeling van de praktijkgerichte attitude. Een relevante training van zowel ritmische vaardigheden, van leesvaardigheid met aandacht voor een goede vocaliteit, evenals de ontwikkeling van het gehoor en het inwendig voorstellingsvermogen, dragen bij tot de waardering 'voorbeeld van goede praktijk'. In elke klas is er een groot musiceerplezier bij de leerlingen.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De instroom van leerlingen in de optie algemene muzikale vorming neemt toe. Het leerlingenbehoud en dus ook de doorstroom verlopen steeds beter in vergelijking met enkele jaren geleden. Het experimenteren met een geïntegreerde lesmethodiek onder de noemer 'instrumentgerichte algemene muzikale vorming' is daaraan niet vreemd. Een totaal van 441 leerlingen voor het vak algemene muzikale vorming (amv) in de lagere graad laat zich opsplitsen in 324 leerlingen jonger dan 15 jaar en 117 leerlingen ouder dan 15 jaar. Deze laatste groep vertegenwoordigt 36,11% van het aantal leerlingen dat amv volgt. Dit relatief hoge percentage valt misschien te verklaren door het feit dat meerdere allochtone leerlingen niet op 8 jaar instromen, maar door soms grote cultuurverschillen of door enige leerachterstand in het dagonderwijs pas op iets minder jonge leeftijd toe zijn aan de basisopleiding muziek in de academie. Een andere verklaring zal zeker te maken hebben met het aanbod 'tienerklassen'. Daar waar de doorstroom van L1 tot in L3 de voorbije jaren om ogenschijnlijk onverklaarbare redenen zeer wisselvallig was, werd gezocht naar een alternatieve organisatorische aanpak met aandacht voor en focus op de belangrijkste aspecten of kerncompetenties uit het leerplan. Dit resulteerde in 2013 en in 2014 onmiddellijk in een verbeterde doorstroom van respectievelijk 84,8% en 67,1%, daar waar de gemiddelde doorstroom in Vlaanderen zich stabiel situeert tussen 67% en 68%. Voor het pilootproject rond horizontale samenhang zijn 88 leerlingen ingeschreven.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

In de academie wordt resoluut gekozen voor een geactualiseerde, praktijkgerichte en functionele opleiding voor het vak algemene muzikale vorming. Het aanbod bestaat uit een cluster van complementaire experimenten (opmaat, initiatie, amv, instrument gerichte amv) die zowel de leraars als de leerlingen inspireren en motiveren. Het huidige aanbod voldoet aan de verzuchtingen van de inhoudelijke vernieuwing. Dit gebeurt helemaal binnen het huidige organisatiekader en de huidige structuur, zij het met inbegrip van vakinhoudelijke herschikkingen. Er wordt daarbij voldoende belang gehecht aan de degelijke vorming, zowel in functie van het 'kennen', het 'kunnen', het 'zijn' als de attitude. Het resultaat is een bijna gegarandeerde doorstroom van algemeen artistiek-vormende naar meer specifiek-instrumentale opleidingen. De horizontale samenhang wordt bewerkstelligd door een bewuste afstemming

van leerplannen (generiek, voor zowel amv als voor instrument) en jaarplannen (geïntegreerd, met een herschikking van meerdere ontwikkelingsdoelen uit verschillende vakken). Belangrijke 'te ontwikkelen vaardigheden' worden onderscheiden van minder belangrijke 'te kennen' aspecten. Samen met een pedagogisch-didactisch innovatief denken werd een nieuwe, frisse, dynamische beweging rond de amv gerealiseerd. In deze beweging krijgt ook de screening van nieuwe leerkrachten en de verruimde inzetbaarheid van gedreven (instrument-)leraars een belangrijke rol toebedeeld.

De directe leerwinst is in bepaalde opzichten aanzienlijk vergroot, vooral wat betreft het ervaringsgericht musiceren/zingen. Dit is een bijkomende doelstelling vanuit het artistiek pedagogisch project van de academie.

In de groepsgerichte amv-lessen wordt veel gezongen en getraind op leesvaardigheid. Dit versterkt het musicerplezier en bevordert de ontwikkeling van het muzikale geheugen van de leerlingen. Zowel de instrumentgerichte - en daardoor ook uiterst praktijkgerichte lessen - als de traditionele, klasgerichte lessen maken handig gebruik van goede voorbeelden uit de brede muziekliteratuur. Dit bevordert dan weer het begripsvermogen en het effectief beleven of auditief aanvoelen van bijvoorbeeld de tritonus, het karakter van specifieke toonaarden, enzovoort.

Regelmatig overleg en evaluatie (vakgroep), ondersteund door de gezamenlijk ontwikkelde jaarplannen, stimuleert de horizontale samenhang.

Onderwijsorganisatie

Groepeeringsvorm

Onderwijstijd

De academie maakt bewuste keuzes voor een aangepaste organisatie van het hierboven geschetste onderwijsaanbod.

Er is een specifiek amv-aanbod voor jongeren (vanaf 8 jaar, gespreid over 4 leerjaren) en voor volwassenen (vanaf 15 jaar, met slechts 3 leerjaren). Ook voor tieners (tussen ca. 12 en 17 jaar) is er een specifiek traject dat administratief onder de volwassenen valt, met een looptijd van 3 jaar.

Vanuit een praktijk- en ervaringsgerichte 'doe-les' staat in L1 (het eerste jaar) en voor de jongeren ook in L2 (het tweede jaar) de ontwikkeling van een vocaal bewustzijn en van het ritmisch aanvoelen centraal. In L3 en in L4, respectievelijk het derde en het vierde jaar (of het tweede en het derde jaar bij de tieners en bij de volwassenen) evolueert de opleiding naar een onderdeel groepsgerichte amv (klassikaal) en een onderdeel instrumentgerichte amv (kleinere klastoepjes rond een bepaald instrumentenaanbod). Verschillende leraars instrument participeren aan dit project, waarbij groepjes van 5 tot 8 leerlingen groepsgericht en geïntegreerd les krijgen. Dit gebeurt gedurende één uur per week. Tijdens dat lesuur wordt, afhankelijk van de instrumentkeuze, hoofdzakelijk gefocust op leesvaardigheid, akkoorden, toonaarden, ritmische figuren, intervallen, maatsoorten en de basis van het samenspel. In het lesuur groepsgerichte amv worden ritme, leesvaardigheid, gehoorvorming (voorstellingsvermogen, geheugen en dictee) en vooral ook de vocaliteit ontwikkeld. Daarnaast is er voor dezelfde leerlingen nog een half uur samenzang. In de praktijk bestaat de amv voor deze leerlingen dus uit drie onderdelen: de groepsgerichte component, de instrumentgerichte component en de samenzang.

Dit actief en constructief leren werkt aan de hand van zes competentiedomeinen: de muzikale taal – de luistergerichtheid – de podiumgerichtheid – het samen musiceren – het exploreren, experimenteren en creëren – de instrumentgerichtheid. Het referentiekader en de leerdoelen voor deze lessen zijn gebaseerd en afgestemd op de fundamentele principes van een degelijke basisvorming in het musiceren. De lessen worden gecoördineerd en gegeven door een team van zeer gedreven, toegewijde kunstenaars-pedagogen met een uitgesproken vocale en/of instrumentale vorming.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De klassen in de hoofdschool voldoen qua uitrusting helemaal aan de vereisten inzake eigentijdse leermiddelen. Een digitale piano, een smartboard met goede geluidsweergave en een laptop vertegenwoordigen de audio-visuele middelen. Djembes, ritmestokken en andere kunstzinnige leermiddelen zijn beschikbaar. In de wijkafdeling wordt gebruik gemaakt van een klas van basisschool De Vlinder. Ook deze klas is uitgerust met een beamer, een geluidsinstallatie en een digitale piano.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Bij de instrumentgerichte amv worden op klasniveau evaluatiedocumenten naar de geest van de competentiegerichte evaluatie gebruikt. Deze documenten zijn afgestemd op de zelf ontwikkelde jaarplannen, met aandacht voor de specifieke criteria en kenmerken - de te ontwikkelen competenties - die daar in voor komen. Twee maal per jaar is er een evaluatiefiche voor de leerlingen. Zowel de leraar groepsgerichte amv als de leraar instrumentgerichte amv vult daartoe een eigen evaluatiefiche in. De punten van deze twee amv-onderdelen worden samen op een eindrapport gezet. Deze beoordeling is gebaseerd op een combinatie van proeven (examens) en permanente evaluatie. De examenprogramma's voldoen aan de decretale vereisten. De resultaten zijn tegelijk stimulerend, oriënterend als gedifferentieerd en daardoor leerlinggericht. De punten die worden toegekend situeren zich tussen 30% en 95,6%. Zich niet aanmelden betekent géén punten en dus 'niet geslaagd'. De puntenlijsten (processen-verbaal) zijn op één uitzondering na allemaal ondertekend door de volledige jury.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Het lerarenteam staat borg voor een kindvriendelijke en een leerlinggerichte aanpak, met aandacht voor zowel leerlingen met specifieke noden als voor (bijzondere) talenten. Elke leerkracht onderhoudt een efficiënt leerlingvolgsysteem dat correspondeert met de gehanteerde jaarplanning en gekoppeld is aan de permanente evaluatie van de leerlingen. Een nieuw geïntegreerd leerlingvolgsysteem wordt momenteel uitgewerkt. Dit gebeurt op het niveau van de divisie. Er wordt daarbij nagedacht over de inhoud van zo een volgsysteem (in relatie tot de leervraag, het leertraject en de evaluatie) en over de manier waarop dit dan best verwerkt en gecommuniceerd wordt. De horizontale en de verticale koppeling van de beschikbare leerlingengegevens is daarbij een prioritaire doelstelling.

3.1.1.3 Muziek: instrument accordeon

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. Pas vanaf dit schooljaar kent dit nog jonge en kwetsbare studieaanbod enige stabiliteit. Er wordt nu gestaag gewerkt aan het verbeteren van het niveau en aan kwaliteitswinst. Via het systematisch respecteren van de leerplandoelstellingen worden de basistechnieken van het instrument en de muzikaliteit van de leerlingen stap voor stap ontwikkeld. De leerlingen zijn fier op hun (eigen) instrumenten. De musiceervreugde en de betrokkenheid met de accordeoncultuur zijn alvast veelbelovend.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het instrument accordeon wordt pas aangeboden vanaf het schooljaar 2010-2011. Na enkele moeilijke startjaren, met meerdere leraarswissels, neemt het aantal leerlingen nu bijna exponentieel toe: van 7 naar 20 leerlingen in 2014-2015. Dit is 3,35% van het aantal leerlingen in de studierichting Muziek. Het gemiddelde voor Vlaanderen is 2,24%. Voor het eerst zitten er nu 6 leerlingen in de middelbare graad, hetgeen wijst op een haast verwaarloosbaar leerlingenverlies sedert de instroom. Het gemiddelde niveau van dit studieaanbod ligt niet zo hoog, net omwille van de moeilijke opstartfase en het effect van meerdere leraarswissels. Zo zijn er nog
---	--

geen relevante successen geboekt op festivals, concours of andere extra muros-projecten. De huidige dynamiek is echter van die aard dat zowel de output als de eventuele outcomes in de nabije toekomst een ander, beter profiel zullen vertonen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

De meeste doelstellingen uit het leerplan komen aan bod. Door een zekere technische en muzikale achterstand van meerdere leerlingen wordt de klemtoon gelegd op het leren beheersen van de basistechnieken van het instrument. De sensibilisering van de leerling en de ontwikkeling van zijn muzikaliteit vergezellen het leerproces permanent. Vanuit het artistiek-pedagogisch project is er aandacht voor het samen musiceren, als een bijkomende doelstelling ook in de lagere graad.

Er is een evenwicht in het aanwenden van de leerplandoelen. Deze doelen zijn echter niet verwerkt in bijvoorbeeld specifieke jaarplannen of individuele leertrajecten. De klasadministratie moet geoptimaliseerd worden.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De leerlingen beschikken over hun eigen instrumenten. Er zijn geen huurinstrumenten. Met voldoende muzieklessenaars en voldoende stoelen voldoet de klas (het slagwerklokaal) als ruimte om de leerplandoelstellingen te kunnen bereiken.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Permanente evaluatie maakt deel uit van de wekelijkse dialoog in de les. Echter, deze is niet gekoppeld aan evaluatiecriteria en jaarplannen of geïndividualiseerde leertrajecten. De geschreven halfjaarlijkse evaluatie (tekst) en een evaluatie na het examen op het einde van het jaar (punten) geven samen wel een duidelijk beeld van het afgelegde leertraject en de prestaties.

De examenprogramma's voldoen aan de leerplanvereisten. De processen-verbaal voldoen eveneens aan de vereisten. Uit de quoterings blijkt dat er gedifferentieerd, stimulerend en oriënterend geluisterd en gehonoreerd wordt. De punten van de openbare proeven liggen tussen 40/100 en 79/100.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Elke leerling krijgt passende aandacht, zo blijkt uit de lesobservatie. Al naargelang de reeds ontwikkelde talenten en kwaliteiten krijgen de leerlingen een bepaalde verantwoordelijkheid in het samenspel. Dit werkt niet alleen motiverend en stimulerend maar is ook bevorderlijk voor het zelfbeeld van de leerlingen. Een leerlingvolgsysteem op klasniveau en op academieniveau is nog niet ontwikkeld.

3.1.1.4 Muziek: instrument blokfluit

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen van het vak worden niet bereikt. Sedert 2010 gaat dit studieaanbod qua leerlingenaantal stap voor stap achteruit. Er is geen duidelijke visie over een dynamische aanpak van de cursus. Er zijn geen leerlijnen. Horizontale en verticale samenhang ontbreken. Een constructieve strategie, met aandacht voor een overtuigend artistiek-pedagogisch traject voor de verschillende leerlingen is er evenmin. Leerlingen haken vroegtijdig af, waardoor de cursus de voorbije jaren feitelijk implodeerde en leegstroomde.

Outputgegevens

*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

Momenteel volgen nog 4 leerlingen de cursus blokfluit: alle vier zitten ze in L1 of in L2. Een zeer beperkt bestand voor een vak dat in 2008-2009 nog 11 leerlingen telde. Bovendien is het initiatie-aanbod wel degelijk een succes is.

In de studierichting Muziek bedraagt dit 0,60% van het leerlingenaantal. Het Vlaamse gemiddelde is 1,01%. De doorstroom is helemaal stilgevallen door de té grote vroegtijdige uitstroom. Omwille van de reffectatie hebben 5 op 6 leerlingen in 2014 gewoon afgehaakt.

De initiatiecursus voor blokfluit, door omstandigheden inmiddels een separate cursus, is succesvol: momenteel zijn er 8 leerlingen tussen 6 en 8 jaar. Deze

positieve, constructieve, inspirerende en enthousiasmerende basiswerking wordt niet overgedragen via een parallelle dynamiek vanaf L1 of L2.

Over doorstroom, output, outcomes en vervolgonderwijs is momenteel geen sprake. In het verleden lag dat wel degelijk anders. Concertbezoeken met de leerlingen, samenspeldagen en het realiseren van muzikale projecten zoals Cantigas de Santa Maria (in 2014), hetgeen vakoverschrijdend en in samenwerking met afdelingen voor oude en etnische muziek uit andere academies gebeurde, werkte bevorderlijk voor de instandhouding van de opleiding. Permanent samenspel, niet alleen tijdens de blokfluitlessen maar ook samen met het folk-ensemble van de academie, maakte deel uit van de leertrajecten en was bevorderlijk voor de motivatie en de musiceervreugde. Dit genereerde naast tevredenheid bij de leerlingen ook niveau en kwaliteit. Vanaf september 2014 is dit door een gebrek aan leerlingen niet meer mogelijk. Initiatieven of impulsen tot overleven zijn er niet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>Samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het jaarplan voor blokfluit is beperkt tot enkele zeer algemene begrippen voor L2, L3 en L1 volwassenen. Een duidelijke visie over een eventueel toekomstplan voor de opleiding ontbreekt. Er zijn geen leerdoelen (algemene noch specifieke), geen leerlijnen of inhoudelijke aandachtspunten opgenomen in het jaarplan. Verder dan 'werken aan een goede houding', 'basis voor een goede ademhaling', 'mooie toonvorming', 'articulatietechniek' en 'grepen uitbreiden' gaat het jaarplan niet. Er is geen indicatie of suggestie van een eventuele horizontale en/of verticale samenhang of van doorstroom, bijvoorbeeld vanuit de initiatie voor blokfluit.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	Vanaf 2014-2015 haakten meerdere enthousiaste en gemotiveerde leerlingen spontaan af omwille van het gemis aan continuïteit in de opleiding. De vroegtijdige leerlingenuitstroom en de volledige terugval van een bloeiende opleiding met regelmatige afstuderenden in H3, naar een klas van 4 leerlingen L1 en L2 bevestigen dat het voortbestaan van deze opleiding momenteel bedreigd wordt.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De klas waar de blokfluitinitiatie wordt gegeven is goed uitgerust: voldoende aangepast meubilair, een muzieklessenaar, kast met de nodige partituren, voetbankjes voor de zeer jonge leerlingen en een buffetpiano. De blokfluitlessen zelf gaan door in een andere klas. De standaarduitrusting is daar, zoals in elke klas, gegarandeerd aanwezig. Specifieke leermiddelen zijn er niet. Goede type-instrumenten zoals renaissanceblokfluiten en grotere instrumenten (tenor-, bas-, contrabas- en subcontrabasblokfluit) ontbreken. Een klavecimbel, voor de specifieke begeleidingen, is evenmin beschikbaar.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De examenprogramma's voldoen aan de decretale verwachtingen. Meerdere leerlingen kozen voor een opleiding in de optie samenspel. Her-instroom in de optie instrument was er niet. De mogelijkheid tot 'overzitten' middels het presenteren van onvolledige programma's werd eveneens aangewend. Ook al is dat geen correcte procedure. Omdat het over een kleine klasgroep gaat dragen beide strategieën bij tot een vershraling van de blokfluitopleiding en tot een vertekend beeld van de evaluatiepraktijk. De punten van de openbare proeven liggen zeer ver uit elkaar: van 0/100 via 40/100 tot 84/100. De processen-verbaal zijn ondertekend door de jury. Er zijn geen verwijzingen naar dwarsverbindingen tussen de evaluatiepraktijk en de leerdoelen uit leer- of jaarplannen.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Daar waar er een succesvolle leerbegeleiding en kindvriendelijkheid is 'op maat' van de leerlingen in de blokfluitinitiatie, ontbreekt momenteel diezelfde dynamiek en aantrekkingskracht in de cursus blokfluit.

3.1.1.5 Muziek: j.& l.m. slagwerk

Voldoet

Een sterk onderwijskundig onderbouwde en maatschappelijk relevante artistiek-pedagogische aanpak ligt mee aan de oorzaak van het succesverhaal van deze opleiding. De leerplandoelstellingen worden via een groepsgericht-individuele werking systematisch bereikt. De leerlingen zijn enthousiast over het actief en constructief leren, hetgeen veel speel- en musiceerplezier genereert.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Na meerdere jaren van een eerder slabakkend leerlingenaantal (gemiddeld 3 leerlingen) is er sedert 2010-2011 een onwaarschijnlijke groei van het leerlingenaantal tot meer dan het 10-voud op 5 jaar tijd. Dit schooljaar zijn er 33 leerlingen, hetgeen om en bij de 5% van het leerlingenbestand in de studierichting Muziek representeert. Het Vlaamse gemiddelde staat voor deze discipline op 0,67%. Door deze nog erg prille evolutie met een sterke groeicurve kunnen nog geen onderbouwde uitspraken gedaan worden over doorstroom, output en outcomes.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

Samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De combinatie van slagwerk/jalm en de instrumentgerichte amv (cfr. supra) werkt positief voor wat betreft de globale muzische beleving, de creativiteit, de vorming van het innerlijk voorstellingsvermogen, de ritmische beheersing enzovoort. De doelstellingen uit het leerplan komen één voor één bevattelijk en beheersbaar aan bod. De planning houdt rekening met het prioritair karakter van de groepsgericht-individuele lesmethodiek.

De slagwerkleraars (klassiek en jalm) maken deel uit van één team van slagwerkers/percussionisten binnen de academie. Daardoor is er een zeer goede teamspirit, hetgeen heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van een sterke visie annex jaarplannen enerzijds en een stevige dynamiek in zowel de initiatie (slagwerk/percussie), de instrumentgerichte amv, de klassieke slagwerkopleiding als de jalm-slagwerkopleiding anderzijds.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

De slagwerkklas is goed uitgerust in functie van de verschillende doelgroepen, de uiteenlopende niveaus en de stijldifferentiaties. Het nodige percussie-instrumentarium, voor zowel de opleiding klassiek als voor de opleiding jazz en lichte muziek, is voor handen. Voor het bereiken van de uit het artistiek-pedagogisch project gedistilleerde bijkomende leerdoelstellingen zijn er djembes, twee xylofoons, een marimba en een vibrafoon beschikbaar, allen in functie van de groepsgerichte lesmethodiek. Enkele instrumenten zijn weliswaar aan vervanging toe.

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Valide

Betrouwbaar

De examenprogramma's voldoen aan de decretale verwachtingen. De programma's zijn sterk gevarieerd, leerlinggericht en geïndividualiseerd. Dit maakt een gedifferentieerde en representatieve beoordeling mogelijk. De behaalde punten op de openbare proef variëren tussen 70/100 en 84/100. De processen-verbaal zijn ondertekend door de jury.

Leerbegeleiding

Zorgzaam en uitdagend

Leerlingvolgsysteem

Op academieniveau is nog geen geïntegreerd leerlingvolgsysteem ontwikkeld. Dit weerspiegelt zich op klasniveau, waardoor daar weinig aandacht is voor dit gegeven. Uit het succes van de leerlingenaantallen, de procesevaluatie in de klas en uit nazicht van de examenprogramma's en de daaraan gekoppelde resultaten blijkt echter wel dat er intrinsiek een sterke leerbegeleiding is, ook al is deze niet geformaliseerd. De eerder geciteerde teamspirit onder de leraars impliceert een belangrijk verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de leerlingen en de collega's. Vanuit die bewuste attitude is er spontane aandacht voor getalenteerde leerlingen terwijl de minder begenadigde leerlingen absoluut niet in de kou blijven staan en hun traject netjes, zij het met beperkte mogelijkheden, verder kunnen ontplooiën.

3.1.1.6 Muziek: koor

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. Zowel de repertoirekeuze, de organisatorische aanpak, als de artistiek-pedagogische begeleiding zijn zeer overtuigend. Het vocaal bewustzijn van de leerlingen wordt geleidelijk opgebouwd en uitgebreid. Opvallende aanwezigheid op koorontmoetingen, festivals en andere extra muros-activiteiten zijn het gevolg van een sterk gedragen koorpraktijk en een groot enthousiasme bij de zangers.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De koren van de academie genereren een sterk representatief karakter en weten zich te positioneren tussen de betere koren in de amateurkunstwereld. Doorstroomcijfers zijn in deze niet relevant, output en outcomes daarentegen des te meer. Een eerste prijs 'cum laude' op bijvoorbeeld het Europees muziekfestival voor de jeugd in Neerpelt krijg je niet cadeau, dat moet je verdienen! Een geplande koorstage in Frankrijk vormt bijna een minstens even grote uitdaging.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerprestaties voor het vak koor worden gekenmerkt door een professionele aanpak die resulteert in kwaliteit, verdieping en niveau. De koorgroepen bestaan uit diverse leerlingenprofielen: jongeren en volwassenen, leerlingen uit de zangopleiding (middelbare en hogere graad) en leerlingen uit de instrumentale optie (ter vervanging van het vak samenspel). Hieruit worden jaar na jaar verschillende koorformaties gevormd: een jeugdkoor en een volwassenenkoor. Net die brede instroom garandeert continuïteit, betrokkenheid en engagement. De programma's die worden voorbereid getuigen van inzicht in de vocale vorming en in de koorbeleving, met een terecht en verantwoord streven naar kwaliteit en niveau. De leerinhoud (het jaarplan) is gedistilleerd uit de erkende minimumleerplannen, afgestemd op de specifieke koorwerking in de academie. Men opteert voor een grote stilistische diversiteit, hetgeen geldt als een verrijkende verfijning van het studietoer aanbod en een verdieping van het leertraject. Er is een sterke verticale en horizontale samenhang binnen de gehele vocale opleiding, met extensies ook in de instrumentale opleidingen. Voor de volledigheid kan gesteld worden dat de kooropleiding zich manifesteert als een brede technisch- vocale vorming, dewelke via de artistieke impact heeft op de gehele persoonlijkheidsvorming van de leerlingen. Deze vorm van actief en constructief leren via het lichaam en de stem is een mooi voorbeeld van implementatie van de sterke pijlers uit de artistiek-pedagogische visie van de academie.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	Er is een jeugdkoor en een volwassenenkoor, elk met een eigen lesmoment. Ze behandelen elk een specifiek repertoire met specifieke leerdoelen, inclusief de verwerking van meerdere leerdoelstellingen van het vak vocaal ensemble. Dit vak wordt immers niet apart ingericht. De groeperingsvormen zijn relevant voor het bereiken van de leerplandoelen. In de aanloop naar concerten of andere optredens is er voldoende flexibiliteit inzake extra lestijden, repetities 'in situ', enzovoort.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De koorrepetities gaan door in een gewoon klaslokaal. Dit impliceert een evenwichtsoefening tussen akoestische tolerantie en de aangename en daardoor stimulerende gezelligheid in het vertrouwde leslokaal. In de klas zijn voldoende stoelen en een buffetpiano beschikbaar. Het luxgehalte van de verlichting in het klaslokaal draagt bij tot vlotte leesbaarheid van de partituren, hetgeen het werkcomfort vergroot. Na verloop van tijd daalt echter de kwaliteit van de zuurstof in de feitelijk te kleine ruimte.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De 'eerste evaluatie' geeft een appreciatie van het dagelijks werk. De zogenaamde 'tweede evaluatie' of het examen op het einde van het jaar, is meestal de beoordeling van een koorconcert met publiek. Er wordt één cijfer toegekend voor de groepsprestatie (in 2014 was dat 90/100, respect. 93/100 in de middelbare graad en 90/100 in de hogere graad). Er wordt gebruik gemaakt van het fenomeen 'niet slagen' (0/100) om een extra leerjaar te genereren. De processen-verbaal zijn ondertekend door de jury. De examenprogramma's voldoen aan de leerplanvereisten. Er is nog geen afstemming tussen de criteria voor het objectief evalueren en de specifieke doelstellingen in het leer- of jaarplan.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De koren van de academie zijn al lang ontgroeid aan het beeld van 'verplicht vak' voor de opleiding zang of instrument in de studierichting Muziek. De inspirerende coaching en de professionele aanpak leiden net als de continuïteit in de werking en de kwaliteit van de output zijn rechtstreekse gevolgen van een zorgzame en uitdagende leerbegeleiding, zonder dat dit formeel is uitgewerkt. Een leerlingvolgsysteem op academieniveau, met aandacht voor de horizontale samenhang van de verschillende vakken binnen een optie, is nog in een stadium van ontwikkeling. Op klasniveau zijn er enkel de bevindingen van de leraar, niet-geïndividualiseerd opgenomen in een eenvoudig agendasytem.

3.1.1.7 Muziek: zang/jazz & lichte muziek

Voldoet

De leerplandoelen worden bereikt. Deze opleiding voldoet aan de erkenningsvoorwaarden. Daarvoor wordt gewerkt met een constructief leertraject dat aandacht heeft voor repertoire, improvisatie, creativiteit, zangtechnische vaardigheid, kennis van de vakterminologie, microfoontechniek, duo's, trio's, enzovoort. De klasbezetting toont een spectaculair stijgende groeicurve, van 2 leerlingen naar 29 leerlingen op slechts een 5-tal jaren tijd. Er is grote tevredenheid over de opleiding. De leerlingen zijn enthousiast over de reeds afgelegde trajecten, over de brede muzikale ervaringen, de opgedane kennis en over de betekenis van de opleiding voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Met 29 leerlingen vertegenwoordigt deze opleiding 4,51% van het aantal leerlingen in de studierichting Muziek. Dit is een stuk hoger dan het Vlaamse gemiddelde, dat 1,15% bedraagt. Net als bij sax/jalm en bij slagwerk/jalm betreft het hier een spectaculaire groei over slechts een 5-tal jaren: van 2 leerlingen via 7, 8, 12 en 16 naar 27 en 29 leerlingen in 2014-2015. Dit is in een perfect evenwicht met de opleiding zang/klassiek, die na enige terugval - een historische correctie - op exact hetzelfde leerlingenaantal staat. Regelmatige optredens op verschillende locaties en rond verschillende thema's (Frans chanson, Bruce Springsteen, Nederlandstalig, Disneyklassiekers, ...) bevestigen de praktijkgerichtheid van de opleiding en brengen de verworvenheden ervan op een zeer directe, efficiënte en podiumgerichte manier naar buiten. Het leerlingenbehoud en de doorstroom verlopen voortreffelijk. Er is nauwelijks enige vroegtijdige uitstroom. De tevredenheid bij de leerlingen werkt bevorderlijk voor het realiseren van de genomen initiatieven.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i>	De doelstellingen uit het leerplan zijn evenwichtig verwerkt in een zeer constructief leertraject met aandacht voor repertoire, improvisatie, creativiteit, zangtechnische vaardigheid, kennis van de vakterminologie, microfoontechniek, duo's, trio's enzovoort. Ook meerstemmigheid is een belangrijk onderdeel van de lesmethodiek. Dit leertraject wordt geïndividualiseerd gekoppeld aan passende repertoirelijsten.

*Klasmanagement
Actief en constructief leren*

Doorheen de opleiding komt het integrale 'musicianship' aan bod, waardoor ongemerkt een zeer sterke horizontale en verticale samenhang ontstaat tussen de verschillende onderdelen van een opleiding, zowel binnen de graad als doorheen het gehele studietraject.

Tijdens de lessen wordt constructief gewerkt om uit elke stem en uit elke persoonlijkheid de beste resultaten te genereren. Zowel technisch als artistiek is dit niet steeds topniveau, maar de essentie is steeds aanwezig, nl. het streven naar een musiceren/zingen met hoofd (mentaal, bewust en doordacht), hart (gevoel) en handen (de fysieke vermogens), en dit steeds aangevuld met een overtuigende passie of met een passionele overtuiging.

Uitrusting
*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De noodzakelijke uitrusting is voorzien. Een muzieklessenaar, microfoon, mobiele geluidsversterking maar een helaas minder goed gestemde buffetpiano zijn beschikbaar in een erg kleine klas. De leraar begeleidt zelf op piano. Scores, teksten, voorbeelden, etc. worden eventueel opgezocht via internet of zijn beschikbaar op i-pad.

Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

De evaluatie gebeurt volledig volgens de regelgeving: twee maal per jaar, met aandacht voor procesevaluatie en productevaluatie. Om de procesevaluatie te formaliseren is er een standaardevaluatiefiche met een beperkt aantal rubrieken. Deze stemmen niet allemaal overeen met de doelstellingen uit het leerplan maar zijn eerder veralgemenend, doch steeds relevant. Ter motivatie van de quoterings is er ruimte voor een geschreven, tekstuele toelichting. De leerlingen doen regelmatig aan introspectie en ze evalueren mekaar. Dit werkt zowel corrigerend als stimulerend.

De punten van de openbare proef liggen erg ver uit elkaar maar zijn daardoor zeer duidelijk en oriënterend: tussen 0/100 en 79/100. Hierdoor wordt het systeem op een erg extreme wijze gebruikt om 'niet te slagen' in functie van het genereren van een extra leerjaar. Zelfs de verdediging van een zgn. 'half' of 'onvolledig programma' kan nooit zo slecht zijn dat het enkel een 0/100 waard is. Niet alle processen-verbaal zijn ondertekend door de jury. Dit verdient meer aandacht en een correctere opvolging.

Leerbegeleiding
*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

De leraar hanteert een persoonlijk leerlingvolgsysteem met specifieke rubrieken, opmerkingen, tips, suggesties, evoluties, enzovoort. Dit sluit niet alleen aan op de doelstellingen en de inhoud van de leertrajecten maar stimuleert ook de introspectie waarvan eerder sprake en bevordert de visie op kwaliteitszorg.

3.1.1.8 Woordkunst: algemene verbale vorming

Voldoet

De leerplandoelstellingen voor het vak algemene verbale vorming worden bereikt. Spel- en spreekplezier zijn ruimschoots aanwezig. Er werd een goede balans gevonden tussen de expressieve oefeningen en het verwerven van de spreektechnische vaardigheden. In de lessen worden de leerlingen volgens hun persoonlijke noden begeleid en ondersteund.

Outputgegevens
*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

De cursus algemene verbale vorming is een relatief recent gegeven in de studierichting Woord van de academie van Borgerhout. De lessen algemene verbale vorming zijn opgestart in het schooljaar 2006-2007 en kennen sindsdien jaarlijks een stijgend leerlingenaantal.

Ondanks deze stijgende trend blijft het totaal aantal leerlingen algemene verbale vorming binnen de academie aan de lage kant in vergelijking met Vlaanderen. In Vlaanderen bedraagt het aantal leerlingen van de lagere graad Woord 25% van het aantal leerlingen van de lagere graad Muziek. In Borgerhout ligt dat aantal op 9,2%. Uit de doorstroomcijfers binnen het curriculum blijkt dat er ingestroomd wordt op leeftijd. Uit de cijfers die de academie ter beschikking stelde (2010-

2014) kan afgeleid worden dat ongeveer 27% van de leerlingen in de loop van hun curriculum uitstromen. In diezelfde tijdspanne behaalde meer dan 55% het eindgetuigschrift van de lagere graad.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

De leerplandoelstellingen voor het vak algemene verbale vorming worden bereikt. In de lessen is veel spreek- en spelplezier aanwezig. Spreektechnische elementen als uitspraak, articulatie en ademhaling worden doorheen alle oefeningen geïmplementeerd. Daarnaast is er voldoende aandacht voor ruimtebesef en ruimtegebruik waarbij lichaamshouding een cruciale rol speelt. Verder krijgt de uitbreiding van het taalvermogen een belangrijke plaats toebedeeld. Het gebruik van kwaliteitsvolle teksten laat leerlingen kennis maken met een literatuur die geschikt is voor hun leeftijd. Er wordt binnen de klassen gewerkt met een permanente evaluatie die vaak ook participatief is. Op deze wijze worden de observatie en de concentratie gestimuleerd en het formuleringsvermogen aangescherpt. Uit de jaarplannen kan afgeleid worden dat er voldoende verticale en horizontale samenhang is tussen de verschillende jaren.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

In de kleine theaterzaal is voldoende uitrusting aanwezig. Er zijn spots, er is een geluidsinstallatie voorhanden en er staat een beamer. Verder zijn er voldoende decorblokken om gebruik van te maken en er is draadloos internet.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Uit het examenprogramma van vorig jaar blijkt dat niet aan alle evaluatievereisten uit het leerplan voldaan wordt. Onder andere de leesoefening ontbreekt. Uit de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de quoterings verspreid liggen over de verschillende graden. Binnen de academie werden nog geen criteria vastgelegd die als ondersteuning kunnen dienen bij de beoordeling door de juryleden. Ook normeringen die de te bereiken aspecten voor bepaalde graden vastleggen, zijn er nog niet. Uit nazicht van de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de samenstelling van de examenjury niet steeds conform de regelgeving is. Voor de overgangsexamens staat enkel de handtekening van de titularis op het proces-verbaal. Hieraan moet meer aandacht geschonken worden.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Binnen de klaspraktijk wordt veel aandacht geschonken aan de persoonlijke begeleiding van de leerlingen, elk volgens hun eigen noden. Een leerlingvolgsysteem dat geldt voor de volledige academie, is nog niet uitgewerkt.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De evaluatievereisten (examenprogramma's) zoals die gesteld worden in het raamleerplan algemene verbale vorming voldoen niet. Art 6bis van de schoolpactwet. De samenstelling van de jury is niet steeds conform de regelgeving (BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen Muziek, Woord, Dans: artikel 32 en artikel 33).

3.1.1.9 Woordkunst: voordracht

Voldoet

De leerplandoelstellingen voor het vak voordracht worden bereikt. In alle klassen is spel- en vertelplezier aanwezig. Artistieke vaardigheden en spreektechnische aspecten zijn in balans. Tekstanalyse en tekstinterpretatie zijn de basis voor een authentieke expressie en beleving. Het aangeboden tekstmateriaal is van goede kwaliteit.

Outputgegevens

*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

Uit de cijfergegevens van de academie, gespreid over de periode 2010-2014, blijkt dat ongeveer één kwart van de leerlingen uit de lagere graad Woord doorstroomt naar de middelbare graad. Ongeveer 57% van de jongeren stroomt in de middelbare graad in. De doorstroom van de middelbare naar de hogere graad voordracht is zeer beperkt. Uit dezelfde cijfers blijkt dat het over drie leerlingen gaat.

Opvallend bij de volwassenen is dat velen instromen in de hogere graad.

Ongeveer 60% van de volwassenen start in de hogere graad voordracht.

Van de jongeren die starten in de middelbare graad voordracht behaalt 44% het getuigschrift van de middelbare graad 3.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

In de klassen voordracht worden de leerplandoelstellingen bereikt. In alle lessen is er spel- en vertelplezier aanwezig. Naast de artistieke vaardigheden wordt er voldoende aandacht besteed aan spreektechnische vaardigheden. Deze worden geïmplementeerd aangebracht. De projectie van de tekst in de ruimte is een belangrijk aspect binnen de opleiding. Verschillende facetten van het vertellen komen aan bod. Van spreekbogen en frasering over intonatie, houding en contact met het publiek. Hierbij worden alle parameters van de stem aangeraakt. Tekstanalyse en tekstinterpretatie zijn onlosmakelijk verbonden. Dit resulteert in beleving en authenticiteit in de expressie.

Binnen de klaspraktijk, wanneer er meer dan één leerling aanwezig is, is er een sterke groepsgerichte-individuele werking. Er is een permanente evaluatie die vaak participatief verloopt.

Tijdens de lesbezoeken werd in alle klassen gebruik gemaakt van degelijk literair materiaal.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De klassen zijn goed uitgerust. Naast decorblokken beschikken de leerkrachten over draadloos internet, een geluidsinstallatie, spots, een camera en kasten om materiaal in op te bergen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Nazicht van de processen-verbaal geeft aan dat de examenresultaten bij het overgrote deel van de leerlingen verspreid liggen over de verschillende graden. In sommige klassen behalen leerlingen allemaal dezelfde score. Het betreft een feitelijk 'fictief' cijfer om het geslaagd zijn te bevestigen. De effectieve evaluatie gebeurt aan de hand van verbale (geschreven) toelichtingen en een zgn. Vast Constructief Quoteringsysteem. Richtlijnen omtrent deze evaluatievorm zijn opgenomen in de 'visie op evaluatie', het (evaluatiereglement).

Uit de examenbrochures kan afgeleid worden dat er weinig eenheid is wat de inhoud van het examenprogramma betreft. Bepaalde exameninhouden roepen vragen op, maar de meerderheid van de programma's voldoen aan de evaluatievereisten uit het leerplan.

De samenstelling van de examenjury is, afgaand op de processen-verbaal, niet steeds conform de regelgeving. Hieraan moet meer aandacht geschonken worden.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Binnen de klaspraktijk is er voldoende persoonlijke begeleiding van de leerlingen, elk volgens hun eigen noden en behoeften.

In sommige klassen wordt een "toetskader" gebruikt om de vorderingen in het proces van leerlingen in kaart te brengen.

Een leerlingvolgsysteem, geldig voor de hele academie werd nog niet ontwikkeld.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De samenstelling van de jury is niet steeds conform de regelgeving (BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen Muziek, Woord, Dans: artikel 32 en artikel 33).

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het jaaractieplan is concreet: doelgericht want rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de instelling; planmatig met een duidelijk beeld van de kostprijs en zekerheid over het vereiste budget.

De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de locaties waarvan de instelling gebruikmaakt. De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Binnen de divisie deeltijds kunstonderwijs van het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs Antwerpen werd een overkoepelende visie voor de elf academies omtrent deskundigheidsbevordering ontwikkeld. De doelstelling is “de verhoging van de expertise van de medewerkers, vanuit een positieve en motiverende insteek, op maat van de Academies”. Vooral het element “inspiratie” is een belangrijk aspect van de visie. Daarnaast werden in de afzonderlijke academies aansluitende visies opgemaakt waarin de eigen prioriteiten, de specifieke noden en de eigenheid van de academie duidelijk gemaakt worden en dit voor de komende vier jaar.
- Ondersteuning** Ter ondersteuning van de overkoepelende visie werd een organisatie in het leven geroepen: Labo+. Het is een leercentrum dat een breed en kwaliteitsvol nascholingsaanbod brengt voor alle medewerkers van de Antwerpse academies. De nascholingen die vanuit Labo+ aangeboden worden, zijn gratis. Daarnaast is er voor elke academiemedewerker, zowel voor de leraars, de directie als de secretariaatsmedewerkers, desgevallend een maximaal jaarlijks bedrag beschikbaar van € 250 om ook buiten het aanbod van Labo+ eventueel een opleiding ter bevordering van de deskundigheid te volgen.
- Doeltreffendheid** De opleidingen die Labo+ aanbiedt, beslaan vele domeinen. Zo zijn er artistieke, pedagogische, administratieve, management- en IT-opleidingen. Labo+ vertrekt zowel vanuit het aanbod als vanuit de vraag. Wanneer er behoefte is binnen het lerarenkorps kan de vraag naar een specifieke opleiding gesteld worden en Labo+ zorgt dan voor de juiste lesgever. Labo+ doet ook navraag naar interne expertise en probeert die aan te wenden binnen het aanbod. De opleidingen die Labo+ aanbiedt worden door de deelnemers geëvalueerd. Op die manier probeert men een beeld te krijgen van de kwaliteit en het nut van de aangeboden opleidingen en van de lesgevers. De deelname aan een opleiding wordt in het portfolio van de betrokkene geplaatst. Het doel van Labo+ is de overbrugbaarheid van de fysieke afstanden makkelijker te maken, de kostprijs van de nascholingen te drukken, de interne expertise kenbaar te maken en te waarderen en gericht in te spelen op de noden en de behoeften. In de academie van Borgerhout werd een nascholingsplan opgesteld vanuit specifieke behoeften. Bepaalde vakgroepen worden aangesproken en gebruikt om een bepaalde expertise door te geven. Dit geldt echter niet voor alle groepen. Verder zijn er binnen de academie verschillende initiatieven die de professionalisering bevorderen: er zijn workshops, overkoepelende projecten met vaak externe partners, reizen naar het buitenland, discipline-overschrijdende uitstappen en projecten, enz.
- Ontwikkeling** Labo+ blijft zoeken naar nascholingen die een ondersteuning kunnen zijn voor zowel leerkrachten als directies als administratief personeel. Ze beschikt nog niet over een systeem waarbij nascholingen, die leerkrachten via een academie buiten Antwerpen volgen, op te lijsten. Dit zou het portfolio van de leerkracht vollediger kunnen maken en er toe bijdragen dat misschien ook van die opgedane expertise gebruik gemaakt kan worden.

4.2 Onderwijsaanbod

- Doelgerichtheid** Het studieaanbod in de academie van Borgerhout is niet opvallend sterk uitgebouwd in de breedte, maar valt wel op door enkele inhoudelijke, procesmatige, artistiek-pedagogische verdiepingen en verfijningen. Het aanbod is gericht op de klassieke sterkhouders, zowel instrumentaal, vocaal als theoretisch, aangevuld met de stijldifferentiatie jazz en lichte muziek. Exclusieve of exotische instrumenten behoren niet tot het aanbod, net zoals er geen afdeling oude muziek of volksmuziek is. Momenteel experimenteert men in de academie op een geheel eigen manier met initiatie, met het OpMaatorkestproject, met het pilootproject Musi'X en met een hertekening van de amv.
- Het OpMaatorkest is een vorm van instrumentaal groepsmusiceren waar de idee uitgaat van deFilharmonie, in samenwerking met BaO instellingen en het dko. Inspiratie werd o.a. gevonden in voorbeelden uit het buitenland zoals El Sistema in Venezuela. Het is een vorm van gelijke-kansenonderwijs dat dynamisch en sterk inzet op integratie en participatie vanwege een zwakkere doelgroep. Elk jaar opnieuw wordt het één en het ander in vraag gesteld en eventueel bijgestuurd. Het team van pedagogisch-coördinatoren en vakgroepen hebben hierin een belangrijk aandeel. Er wordt echter nooit vrijblijvend vernieuwd. Leervraag, belangstelling (i.v.m. de groepsgrootte), een te grote leerlingenuitstroom, motivatie en enthousiasme voor bepaalde opleidingen en omgevings- en contextanalyses leveren criteria aan die mee bepalend kunnen zijn in het vernieuwingsproces.
- In de academie leeft een visie rond de invulling en de organisatie van bepaalde woordlessen. Deze strookt niet steeds met het lineaire traject waar het deeltijds kunstonderwijs voor staat.
- Ondersteuning** Verschillende instanties, o.a. de overheid en de stad Antwerpen, faciliteren en ondersteunen meerdere initiatieven.
- Het "OpMaatorkest" is een initiatief van en in samenwerking met "deFilharmonie". Dit orkest voorziet in het nodige instrumentarium voor alle leerlingen. Leerkrachten uit verschillende academies verlenen hun medewerking en de leraarsuren worden betaald door de overheid. Er is enige verwarring ontstaan rond de positionering van dit gelijke-onderwijskansenproject binnen het tijdelijk project Musi'X.
- De zoektocht naar de juiste instanties, op verschillende niveaus, voor het bekomen van de nodige subsidies of middelen om het onderwijsaanbod met respect voor niveau en kwaliteit te blijven verfijnen blijkt een permanent proces te zijn geworden. Ook het zoeken naar externe partners, niet alleen organisaties maar ook individuele kunstenaars/artiesten, als gastdocenten voor het geven van specifieke workshops en masterclasses is een steeds weerkerend aandachtspunt.
- Doeltreffendheid** Op enkele uitzonderingen na is het onderwijsaanbod van dien aard en dusdanig inhoudelijk bijgesteld dat de attractiviteit ervan voor de leerlingen alleen maar groter wordt. Nieuwe vakken en opleidingen, ook stijldifferentiaties (cfr. workshops of losse projecten) ontwikkelden doorheen de jaren geloofwaardigheid en continuïteit. De meerwaarde voor de leerlingen wordt aantoonbaar door het genereren van speelplezier, extra prikkels, kracht van het beleven, kwaliteitsstreven, enzovoort. De voortdurende impulsen tot samenwerking en de uitdagingen door externen geven ook een belangrijke boost aan de leraars, hetgeen zorgt voor een sterke motivatie.
- Een groep leerlingen uit de woordafdeling krijgt les onder de vorm van

masterclasses. Zij komen slechts één maal per maand naar de les, wat niet strookt met de wekelijkse lestijden die het organisatiebesluit voorschrijft. Een aantal onder hen beschikt over een vereist diploma om tewerk gesteld te worden in de vakken die zij volgen. Dit leerlingenprofiel stemt niet overeen met de doelgroep van het deeltijds kunstonderwijs.

Ontwikkeling Het globale leerlingenaantal is door het kritisch omgaan met het reguliere onderwijsaanbod op 10 jaar tijd omzeggens verdubbeld. Het verdwijnen van bepaalde opleidingen (orgel, binnenkort misschien ook blokfluit) wordt bestudeerd en geanalyseerd in functie van de toekomst. Hetzelfde geldt voor de beperkingen en de mogelijke verschraving van het studieaanbod omwille van de programmatiestop. Er zijn echter ook mooie voorbeelden van bijstellingen doorheen de evolutie van het onderwijsaanbod. De beweging naar een onderwijsaanbod met aan de ene kant 'de grote vrijetijdsbesteding' met behoud van duidelijke leerdoelstellingen en aan de andere kant de leerlingen die 'net wat meer willen' is inmiddels ook in ontwikkeling.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het Stedelijk Onderwijs Antwerpen behoort tot één van de autonome Gemeentebedrijven van de stad Antwerpen. In wezen is het een extern verzelfstandigd agentschap. Het agentschap is opgedeeld in divisies die overeenkomen met de verschillende niveaus binnen onderwijs. Het deeltijds kunstonderwijs is ondergebracht in een afzonderlijke divisie DKO. Hierdoor kunnen de academies beroep doen op een bovenstructuur die aansturend en ondersteunend werkt, hetgeen heel wat voordelen oplevert op het vlak van beleidsvoering.

In de verschillende academies wordt het leiderschap in een gedeelde verantwoordelijkheid waargenomen. Elke academie behoudt haar directeur. In kleinere academies, zoals Borgerhout, beschikt men over een half-time stafmedewerker. Samen met de directeur vormt deze de verbinding met het divisieniveau.

Uit het organigram van de divisiestructuur blijkt hoe belangrijk en cruciaal de rol van beide leidinggevenden is: directeur en stafmedewerker vormen een permanente draaischijf tussen het academieteam en de bovenbouw van de divisie.

In de academie van Borgerhout werd, slechts luttele maanden voor de doorlichting, een nieuwe directeur aangesteld. De stafmedewerker en de artistiek-pedagogische coördinator hebben de academie in die tussentijd maandenlang met hart en ziel geleid. Zij slaagden er samen in de belangrijke sleutelrol, waarvan hierboven sprake, op een positieve manier te vertalen in beide richtingen. De stafmedewerker doet dit vanuit een zeer grote betrokkenheid en met kennis van management en van administratief-inhoudelijke zaken. De pedagogisch-coördinator vormde het artistiek-inhoudelijke tegengewicht, waardoor beiden zeer complementair konden plannen, organiseren en uitwerken. Dit participatief leiderschap werd gesteund door een sterk team van pedagogisch-coördinatoren (het pecoteam) en door de secretariaatsmedewerkers. Tijdens de doorlichting was het nog niet duidelijk hoe, bij het aantreden van de nieuwe directeur, de verhoudingen en de verantwoordelijkheden zich zullen herpositioneren.

Visieontwikkeling Kernpunten van de beleidsvisie op het niveau van de divisie zijn: sterkere financiële mogelijkheden creëren, het administratief beheer verlichten (communicatie, secretariaat, ...), het respecteren en het bewaren van eigenheid voor elke academie en het op stedelijk niveau (inrichtende macht) beheersen van het personeelsbeheer.

Dit is perfect compatibel met de recent (2013-2014) participatief bijgewerkte, geactualiseerde artistiek-pedagogische visie (apv) van de academie. De eigenheid van een academie is het resultaat van een sterke schoolcultuur, inclusief de geïntegreerde beleidsvisie van een hoger echelon. Belangrijke issues in de academievisie zijn 'inhoud' en 'teamgerichtheid'. Individuele profilering is sterk verbonden met het engagement tegenover de academie, ongeacht de individuele naambekendheid of het ego. Vertrouwen en verantwoordelijkheid zijn belangrijke pijlers in de artistiek-pedagogische visie van de academie. Deze visie ligt aan de basis van een krachtige, richtingbepalende lijn via het artistiek-pedagogisch project, het schoolwerkplan, het jaaractieplan en de evaluatiepraktijk.

Besluitvorming Er is een sterke, participatieve lijn in de besluitvorming, bottom up en topdown:

	vanuit de vakgroepen via het pecoteam naar het directieteam, ook beleidsteam genoemd en de divisie en omgekeerd. Op academieniveau is er steeds een zeer open communicatie. Het uitbouwen van die openheid is nog steeds groeiende. Net die openheid en de daaruit ontstane helderheid in de besluitvorming brengen de academie steeds verder en bewerkstelligen een geheel eigen, bijzondere identiteit. De besluitvorming op academieniveau is vooral gebaat bij een goede vergadercultuur. De besluitvorming en de verslagen van het ABC en het SOC worden verwerkt door het kernsecretariaat, op het niveau van de divisie.
Kwaliteitszorg	Op het niveau van de divisie is een werkgroep integrale kwaliteitszorg (IKZ) actief. Samen met de stafmedewerkers worden momenteel tools ontwikkeld in verband met de effectieve doelstellingen en de toekomst van de IKZ. Een uitspraak in die context genoteerd: 'IKZ is het zo ondersteunend mogelijk faciliteren van alle opportuniteiten.' Uit vele gesprekken en bij lesobservaties blijkt nog geen uniforme visie over een leerlingvolgsysteem te zijn ontwikkeld. De noodzaak van zo een kwaliteitsvolle vorm van leerbegeleiding wordt door velen aanvoeld. Hier is nog een belangrijk groeipotentieel. Om de kwaliteitszorg vanuit het centrale bestuur te stroomlijnen werd een organisatiestructuur ontwikkeld die twee grote luiken omvat. In het eerste luik zitten verantwoordelijken m.b.t. het personeelsbeleid, het zgn. HR-team, met een verantwoordelijke, een projectmanager en twee medewerkers. Het tweede luik vormt de beleidscel waar onder meer verantwoordelijkheden vallen met betrekking tot communicatie, interne dienst PBW, informatica... etc. De directies van de scholen nemen ook deel aan de vergaderingen van het college van directies (COLDI). Op het centrale niveau zijn ook twee coördinerend directeurs werkzaam (apart voor de podiumkunsten en de beeldende kunsten) en twee Art directors. Op academieniveau zijn er verschillende initiatieven genomen om - o.a. via bevraging - tot een inventaris van IKZ-aandachtspunten te komen. Zo waren er bevragingen van oud-leerlingen, beloftevolle leerlingen (talenten), leerlingen in de amc-modules, externe partners enzovoort. Dit resulteerde o.a. in een aantal verbeterpunten en in toekomstgerichte afspraken. In het geheel van de academiewerking spelen de secretariaatsmedewerkers een niet te onderschatten rol. Zij ondersteunen de werking van de academie op een kwaliteitsvolle wijze. De permanente zorg voor kwaliteit wordt ook weerspiegeld in het initiatief tot informatieve communicatie via een nieuwsbrief.
Deliberatie	De 'onvoldoende' voor het vak blokfluit wordt gedelibereerd. De onmogelijkheid om op schoolniveau een personeelsbeleid te voeren dat helemaal spoort met de inmiddels ontwikkelde, sterke schoolcultuur, en de dynamiek van de initiatie tot het blokfluitspel gelden als verzachtende omstandigheden.
Inbreuken op de regelgeving	De evaluatievereisten (examenprogramma's) zoals die gesteld worden in het raamleerplan algemene verbale vorming voldoen niet. Art 6bis van de schoolpactwet. De samenstelling van de jury is bij het vak algemene verbale vorming niet steeds conform de regelgeving (BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen Muziek, Woord, Dans: artikel 32 en artikel 33). De samenstelling van de jury is bij het vak voordracht niet steeds conform de regelgeving (BVR houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen Muziek, Woord, Dans: artikel 32 en artikel 33).

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de erkenningsvoorwaarden in de studierichting Muziek voor de vakken algemene muzikale vorming, algemene muziektheorie, accordeon, slagwerk/jalm, zang/jalm en koor.
- De permanente aandacht voor niveau en kwaliteit bij het vernieuwen of herschikken van bepaalde vakken en leerinhouden in de studierichting Muziek.
- Het realiseren van de erkenningsvoorwaarden in de studierichting Woord voor de vakken algemene verbale vorming en voordracht.
- De sterke organisatie, de coördinatie, de visie en de coherentie in het BVH beleid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De goed uitgebouwde werking van labo+ en daarnaast de mogelijkheid tot specifieke verfijning volgens de visie van de academie.
- De systematische, structurele en financiële ondersteunende werking vanuit de divisie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het zeer goed functionerend team van stafmedewerker en pedagogisch-coördinatoren.
- Het gestructureerde vakoverleg en de uitdaging tot innovatief werken in de studierichting Muziek.
- De loyaliteit ten overstaan van het centrale divisieniveau.
- De visie omtrent de basisopleiding en de toeleiding tot het dko via projecten als het OpMaatorkest, initiatie, groepsgerichte en instrumentale amv, Musi'x, horizontale samenwerking, ...
- Het sterk ondersteunend faciliteren van opportuniteiten en van de globale werking, administratief en artistiek.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het optillen van het niveau bij het vak accordeon.
- Een meer teamgerichte werking voor het geheel van de woordafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De verschraling van het studieaanbod.
- Het regulariseren van de maandelijkse masterclasses in de studierichting Woord.
- Een efficiënte, pragmatische toepassing van de groeperingsnormen zodat overschrijdingen overbodig zijn.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het uitbouwen van een academie-overkoepelend leerlingvolgsysteem.
- Het verder ontwikkelen van een beleid rond integrale kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het vak blokfluit.
- Voldoen aan de evaluatievereisten (examenprogramma's) zoals die gesteld worden in het raamleerplan algemene verbale vorming.
- De samenstelling van de jury bij het vak voordracht.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor muziek, woordkunst.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid en hygiëne'.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Luc PONET de inspecteur-verslaggever	Marleen DECABOOTER (wnd.) de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	